

ACTE INAUGURAL BARREJANT'10: *Guerra i Pau*

Mª José Rodríguez, regidora delegada de Cooperació, Solidaritat i Pau.- Molt bona tarda, benvingudes i benvinguts a la trobada de la solidaritat. Aquesta és la catorzena edició. Com ja sabeu cada any el Barrejant escull un eix temàtic com a fil conductor de cada una de les diverses edicions i per tant de totes les actuacions que programem. Enguany la Trobada de la solidaritat i la cooperació vol fixar l'atenció en el treball que es pot fer per aconseguir la pau. Ser solidaris requereix trobar-se en pau amb els altres, cooperar vol dir treballar conjuntament i així ens en adonem que la pau i el treball per la pau és quelcom molt present en la nostra vida de cada dia. Tècnicament això ho definim dient que la pau ha de ser considerada com un valor transversal, un valor que ha de matisar totes i cada una de les coses en les que treballem i aquest valor el volem proclamar com un dret, com un deure de les persones, de les famílies i dels veïns i veïnes d'un municipi com és Sant Boi. Estic convençuda que a la pau hi arribarem, no només oposant-nos a les guerres sinó també mitjançant l'educació en valors, el civisme i, per suposat, la no violència.

Com cada any el programa del Barrejant combina activitats de debat, de denúncia, de reflexió i les combina amb altres de caire cultural, festiu i lúdic. Durant aquests tres dies podrem veure moltes coses, entre elles cinema que compartirem amb la directora de la pel·lícula "La teta asustada". Aquesta pel·lícula ens dona un missatge i la directora ens parlarà del que vol transmetre amb aquest missatge. També podrem veure una exposició que ens mostra com, fins i tot en una situació de conflicte tan terrible com es viu a Palestina, els nens i les nenes fan servir l'art per expressar-se. Podrem escoltar i participar en un debat sobre el paper de la dona i dels moviments de dones a favor de la pau. Podrem escoltar i gaudir de la música més diversa des de la que fan els joves santboians del grup *Qui hi ha?* fins als ritmes de l'Orquestra Àrab de Barcelona o el hip hop del grup Lariba. El Barrejant 2009 també pensa en els nens i les nenes actuals i els futurs constructors de la pau. Podem jugar a la ludoteca del saló de joc amb materials reciclats. També podrem prendre una xocolata de comerç just feta en una cuina solar o participar en la lectura de poemes de pau. Aquesta iniciativa l'encapçala Ensenyament Solidari. I riure, riure molt, amb les pallasses de Tri-nas. També dir-vos que dins la coherència solidària que volen tenir amb els nostres treballs, enguany tornem a utilitzar l'energia solar per les bombetes de baix consum que il·luminen les carpes de les entitats. Però tot això no seria possible sense la participació de les 21 entitats que munten l'estand aquí a la plaça, com són: la Comissió local de nova ciutadania que organitza l'Espai de la diversitat; la Fundació Marianao, que a més de participar en aquest acte d'inauguració, s'encarrega del Bar-rejant: un bar saludable, ecològic, social i amb justícia. Els Diablers de Casablanca que ens ompliran de foc, de testimoni i d'alegria i també gràcies a les persones com són l'Angelina i la Lígia, dues persones molt compromeses que ens explicaran unes vides de lluita per fer un món millor i més just.

Com a Regidora delegada de Cooperació, Solidaritat i Pau vull agrair la participació dels vuit serveis municipals que participen activament en el Barrejant 2009 i sobretot a totes les persones que hi treballen amb il·lusió. També no oblideu, si us plau, comprar unes bosses precioses de record del Barrejant 2009, estan fetes per les dones de Tomoh a Tetuán. Es tracta d'un projecte gestionat per un sindicat marroquí i impulsat des d'aquí per la Fundació Josep Comaposada de la UGT amb col·laboració amb l'Ajuntament. Aquestes bosses només valen 1 euro, es vendran al bar-rejant i la recaptació es destinarà a un projecte del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament d'ajut humanitari per Gaza. Bé, ja per acabar disculpar la no presència del Raül Romeva, estava anunciat al programa però ha estat impossible que estigués avui aquí, el disculpem, però tenim una alternativa estupenda també. Tot això és el Barrejant, el Barrejant per la pau 2009. Però és més coses, el Barrejant són moltes activitats darrere les quals hi ha la convicció compartida per tots els que som aquí que un món de pau és possible. Moltes gràcies.

Joves de la Fundació Marianao.- Bona tarda a tots i totes, benvingudes i benvinguts al Barrejant 2009, Guerra i Pau. Avui sobre l'escenari del casal de l'Olivera comptem amb la presència de dos convidats de luxe i que tenim el plaer de saludar, el senyor Vicent Martínez Guzmán professor de la Universitat Jaume I de Castelló i Director de la Càtedra UNESCO de filosofia per la pau i en Yesid Arteta Dávila escriptor colombià, ex guerriller i ex presoner. Actualment és investigador de l'Escola de Cultura de Pau, des de la qual treballa pel procés de pau a Colòmbia. Al seu costat, tenim un grup de joves amb ganes de preguntar als convidats sobre els seus pensaments i vivències. Els nostres convidats ens exposaran les idees i tot seguit les preguntes dels joves que ens acompanyen que pertanyen a diversos col·lectius de la Fundació Marianao i són: el Natxo Fontana, el Fabio Moreno i en Xavi Navarro, sense més preàmbuls coneguem els nostres convidats:

Vicent Martínez Guzmán.- Bé, bona tarda, alcalde i regidores i regidors moltes gràcies, sempre és un plaer pujar des de Castelló i poder parlar aquí dalt amb l'accent de la parla de Castelló i ho faig sovint, pensava que em trobaria amb el Raül Romeva que fa temps que no ens veiem, però bé és un plaer estar amb el Yesid, perquè forma part del grup de recerca de la pau a la Universitat Autònoma de Barcelona, i tots els anys vaig a l'Escola de Cultura de Pau.

Nosaltres tenim a Castelló un Màster i un Doctorat per pau, resolució pacífica de conflictes i cooperació al desenvolupament ja fa vora 15 anys i han passat al voltant de 50 estudiants per any, ja hi ha vora 700 estudiants en tot el món. Ara hem de combinar la pau amb la cooperació i la proposta que fa la nostra filosofia per fer les paus, quan va començar deia filosofia de la pau. Quan Federico Mayor Saragossa l'any 1999 va deixar de ser Director General de la UNESCO, abans va crear la nostra càtedra UNESCO de filosofia de la pau a Castelló. Jo en sóc el director. Vam assumir aquella fórmula de cultura de pau i al llarg d'aquests 15 anys he tingut estudiants de tot el món i continuem tenint-ne. Hem anat aprenent que la pau es pot fer de moltes maneres i això ho recullo en un llibre que es diu *Filosofia per fer les paus*. He anat aprenent que hi ha moltes maneres de fer les paus i la tesi que venim mantenint és que tots els éssers humans tenim capacitats i competències molt complexes, capacitats per fer-nos molt mal, capacitats per viure una vida de parella amb violència domèstica, per organitzar una vida municipal de cacics i de dominació. Malauradament tenim capacitats i competències per això, en tenim per crear desigualtats, marginació, exclusió que necessiten de la cooperació al desenvolupament. Desgraciadament tenim capacitats i competències per fer tot això, però i aquesta és la tesi. Aquesta tarda tractarem de que m'ajudeu a reflexionar millor, per pensar-ho millor. També tenim capacitats i competències per viure la vida de parella amb tendresa i per organitzar una vida municipal des de una manera perspectiva democràtica i si tenim assolida la democràcia representativa aprofundir en la democràcia participativa, o no tenim capacitats per fer tot això. Malauradament tenim capacitat per envair Iraq, però també haguérem pogut fer el que hem fet amb Milosevic, portar a Hussein al Tribunal Penal Internacional, o no teníem de capacitat de fer això?, en comptes de ficar-nos en una guerra sense fi. El que és duradora no és la llibertat el que és duradora és la violència, encara que aquesta serà la tesi i anirem parlant-ne amb l'experiència de Yesid, de moment aquesta és la meva experiència.

Yesid Arteta Dávila.- ¿Cómo están? En primer lugar quiero agradecer al alcalde y a todos los miembros del Ayuntamiento y a todo el equipo que ha organizado esta jornada y a todo este grupo de jóvenes que hoy día nos acompaña para desarrollar esta actividad. Para mí es un honor poder compartir mesa con el profesor Martínez entre otras porque ha sido nuestro profesor en la Escuela de Cultura de Pau y porqué de una u otra manera son de la personas que a través del diálogo van sembrando y van dejando una huella, en la búsqueda de la paz y la conciliación. Justamente hoy, celebramos diez años de cultura de pau, hacemos un pequeño acto sencillo, conmemorativo, de la fundación de esta escuela que prácticamente se hizo con las uñas y con este esfuerzo hoy ya reúne un equipo investigador de aproximadamente unas 22 personas, distribuidos en distintos equipos de investigación. Personalmente hago parte del equipo que monitorea el conflicto colombiano. A partir de una experiencia de tipo personal, en que yo fui combatiente de la guerrilla

que nosotros llamamos la paz positiva. Pero por otra parte, hay otro tipo de conflictos cómo es el caso de Sri Lanka que acaba de finalizar con la victoria de las fuerzas gubernamentales contra las guerrillas tamilyes. Pero que sin embargo podemos tener casi la absoluta seguridad que al cabo de un tiempo nuevamente habrá un brote de estos fenómenos, porque hay unas querellas ahí que no se pudieron resolver de manera dialogada o política. El Perú es un caso que ya empieza incluso a llamar la atención, aparentemente el tema de Sendero Luminoso estaba resuelto en Perú, hoy día quien encabezó esta lucha frontal contra este movimiento radical de inspiración maoísta, bastante paranoico. Hoy día hay un rebrote de Sendero Luminoso, en Perú se están produciendo unos 200 muertos por razones del conflicto armado. En términos generales los equipos de investigación en el mundo, cuando se producen al menos 100 muertes en 1 año por razones de conflicto, les dan este tipo de connotación. Hay conflictos que se han podido resolver de manera exitosa, los hay estancados, hay conflictos como el de Chechenia que después de una operación militar del ejército ruso terminó con la insurgencia chechena, pero hay situaciones que preocupan y seguramente darán mucho que hablar en el transcurso de los próximos meses y de los próximos años. Yo quisiera enfocar con ustedes y saber cómo agarrar estos conflictos brutales, entonces tienen ahora la palabra.

Joves de la Fundació Marianao.- Bona tarda, Sr. Vicent, cap guerra té justificació?

Vicent Martínez Guzmán.- Bé, així una resposta repentina cap, però òbviament això requereix una explicació. Mira va haver-hi un temps que pensava que sí, cap als anys 60 quan jo era adolescent que pots ser sí, de tota manera si volem que adopti una actitud professoral, hi ha una tradició de pacifisme en la cultura que ens hem educat que és la cultura jueva i cristiana, hi ha una tradició de pacifisme que desgraciadament es va trencar quan aquest pacifisme cristià va ser institucionalitzat per Constantí. Allí es va acabar el pacifisme cristià i Sant Agustí va desenvolupar una doctrina que era la guerra justa. Aquesta ens l'han volgut vendre darrerament en la invasió de l'Iraq, Sant Agustí deia hi havia d'haver bona intenció de no fer-nos més mal que el que volgués solucionar-se i posava unes condicions que eren ad belum, que eren abans de declarar la guerra, com s'havien de comportar els que feien la guerra era in bello. I nosaltres diem i que ha passat a post belum, per exemple amb Afganistan, que han fet després de la Guerra ? O per exemple després que sortís Bush a la tele i digués: *The War is over*, semblava que ja tenia a Sadam Hussein i la guerra ja s'havia acabat. *Not, the war is not over*. Hi ha hagut alguna tradició que ens fa pensar que s'ha acabat, però n'hi ha hagut una altra tradició que no, que pots ser la de la gent més pobra la de les guerrilles, als anys 60 quan érem cristianets de poble de la plana de Castelló comencem a entrar en contacte amb el pensament social i deien que hi havia tanta gent compromesa amb els pobres a Amèrica Llatina, com el Cura Pérez i més gent, que per als joves que estàvem aquí, en una dictadura, i amb el seu compromís amb els pobres es van posar a la guerrilla. No s'havia d'anar a favor dels poderosos com era Bush sinó a favor dels pobres i es deia és el darrer cop que utilitzem la violència per acabar amb la violència. Crec que la pròpia experiència biogràfica de Yesid és una bona prova del que diem acadèmicament que no és veritat que la violència acaba amb les violències, ja que les respostes violentes a la violència continuen amb l'espiral de la violència i llavors en posar l'altra galta o la no-violència no és cap ingenuïtat, sinó una nova concepció del valor, perquè pel que es necessita valor és per fer front a la violència amb el moviment social, més democràcia i la recerca pacífica, llavors subvertim la noció de coratge, la noció de valor i la resposta seria cap guerra té justificació, si més no per les raons que acabo d'explicar.

Joves de la Fundació Marianao.- ¿Qué herramientas tiene la sociedad civil para promover la paz?

Yesid Arteta Dávila.- Bueno, yo no sé si el profesor Vicent... A usted que le gustan tanto el tema de los griegos, de la Lisítrata, tragedia griega que trata de un grupo de mujeres tanto de un bando cómo de otro y están hastiadas de un conflicto que parecía no tener fin, se organizan todas en un frente de resistencia y se niegan a tener relaciones sexuales con sus parejas, para obligar a los hombres a que no siguieran matándose los unos con los otros, esto lo digo como metáfora de lo que puede hacer la población civil frente un conflicto armado: está claro su única arma es la resistencia no armada. Hay ejemplos protuberantes como el proceso de liberación de la India a partir del ejemplo de Gandhi sin necesidad de utilizar ningún instrumento armado, ni nada para derrotar al contrario, logró la liberación de lo que era la joya de la corona del imperio británico, la India. Entonces la sociedad civil tiene que organizar redes de resistencia, para obligar a los armados a tender puentes para sellar fracturas de carácter civil.

En el caso particular de Colombia te podría decir muy brevemente que hay una actividad muy importante en esa dirección, hay un movimiento que se llama colombianos y colombianas por la paz que reúne a un conglomerado de intelectuales de todos los partidos políticos que están preocupados por la perpetuidad del conflicto, se han sumado más de 20.000 intelectuales, estudiantes, académicos para presionar a los alzados en armas y para buscar un dialogo epistolar, en este caso con unas guerrillas para que digan que quieren ser, que hay que hacer para acercar un Gobierno que tiene una posición beligerante frente a un conflicto armado y una guerrilla que todavía maneja un discurso maximalista que no permite que se pueda concretar un proceso de negociación en Colombia

Joves de la Fundació Marianao.- Se dice que en España se trabaja para promover la paz, pero cómo se entiende esto sí se sabe que es una de las principales potencias exportadoras de armas, ¿podemos hablar de una doble moralidad?

Vicent Martínez Guzmán.- Malauradament i els ciutadans teníem tantes esperances quan van guanyar els socialistes i la primera decisió va ser retirar les tropes d'Iraq i ho celebràvem amb molt de gust, però és que vivim en una contradicció. I més quan ahir i abans d'ahir va sortir a la premsa que exportem armes a Marroc, a Israel i està clar, es tracta de una doble moral. I des de la societat civil el que hem de fer és denunciar-ho, i el que no pots ser és la situació a Afganistan, mentre que a Iraq estan molt bé ja que tenim una ministra de defensa que és molt valenta i les característiques que té la societat civil són, d'una banda, la capacitat crítica, de l'altra, la capacitat de buscar fórmules de subsistència, de resistència i d'emancipació.

La societat civil davant dels Governos el que hem de fer és adoptar aquesta actitud crítica i per mijans pacífics mostrar el nostre desacord amb la carrera armamentística, és més en els anys 90 hi va haver una crida mundial encapçalada pel Programa de Nacions Unides pel Desenvolupament Humà i es deia el Dividendo de la Pau. Consistia en què els Estats es comprometien a anar disminuint any a any la inversió en armament i paral·lelament en anar augmentant la inversió en cooperació al desenvolupament. Sobre això en Vicenç Fisas, director de la Escola de Cultura de Pau, ja va escriure un llibret al 97-98 denunciant que no s'estava complint .

Si complissin i col·laboressin amb l'Aliança de civilitzacions, avui venia escoltant per la ràdio d'un que es comprometia a ajudar a Àfrica. Hi ha una actitud complexa per part dels Governos que, d'una banda exerceixen aquelles capacitats i competències que segons la societat civil estarien en el camí de fer les paus i, d'altra banda, hem de denunciar, amb aquesta capacitat crítica de resistència, però sempre per mitjans pacífics que ens sentim traïts en aquesta altra línia d'actuació. En resposta a la teva pregunta en quan a l'exportació d'armes i, tenint en compte que ahir va sortir l'estadística i es veu que als pressupostos de l'Estat enmig de les partides de I+D, s'amaga que determinats països compren a determinades empreses i això s'ha de denunciar i com a joves heu fet molt bé de dir si això no és una doble moral. Perquè ho és.

Joves de la Fundació Marianao.- ¿Puedes pronosticar cómo se seguirá desarrollando el conflicto en Colombia? Y otra pregunta, ¿cuáles son las vías para llegar a la paz?

Yesid Arteta Dávila.- Hasta ahora creo que el conflicto colombiano es un conflicto que está empantanado y desde el punto de vista de las bajas de los combatientes, miembros de las fuerzas militares y miembros de los grupos alzados en armas, que mueren o que son lesionados dentro de ese conflicto. son unas cifras qué cuándo nosotros las presentamos a un auditorio la gente me dice. ¿Pero cómo?.

Ahora resumo la situación en el plano estrictamente del conflicto que tiene unas raíces sociales, políticas y culturales, pero en este momento las fuerzas militares en Colombia, unos 450.000 hombres, son las fuerzas militares más grandes de América Latina después de Brasil, pero con una infantería de 235.000 hombres, las guerrillas poseen unas cifras más conservadoras unos 12.000 hombres reunidos entre las FARC y el ejército de Liberación Nacional. Estamos hablando de dos fuerzas que tienen una gran capacidad de juego.

Las Fuerzas militares con el apoyo del Plan Colombia, son unos 10.000 millones de dólares que ha sufragado el tesoro norteamericano, ha modernizado todo el aparato bélico y el nivel de confrontación hace que las Fuerzas militares hayan propinado golpes considerables a la guerrilla y hayan ganado la confrontación en el plano estratégico, pero que no cuentan los recursos para definir ese conflicto y eso significa que si no se define en el plano militar, hay que definirlo en el plano político, es la única alternativa que le queda a Colombia para resolver el conflicto más antiguo y el único que sobrevive en América Latina. El país está muy polarizado, las partes están muy polarizadas, no hay un punto intermedio. La solución del conflicto colombiano pasa por una mesa de negociación y con un aporte casi sobredeterminante de la sociedad civil, para construir todo ese tejido social que ha quedado fracturado por un conflicto que lleva más de media centuria. Gracias

Joves de la Fundació Marianao.- ¿Se podría decir que una sociedad que no sufre ningún conflicto armado es una sociedad en paz?

Vicent Martínez Guzmán.- Això no és fàcil, ens hauríem de referir al concepte de pau positiva. Hem heretat una idea de la pau dels romans, quan parlem de pau ens tornem experts en violentologia, i ens estem equivocant. Sembla que primer és la violència i la pau és un absentium belis, una absència de violència. Nosaltres fa anys que estem treballant en l'Escola de la Cultura de Pau, en un dels llibres de Vicent Fisas que es diu *La paz es posible*. Hi plantejarem un canvi epistemològic, un canvi en la manera que sabem dir el que sabem. Estem buscant un canvi en el sentit que el que és primer no és la violència i la pau és l'absència de.., el que és primer és la pau. És tant primer que resultaria redundant que digués hem tingut una xerrada pacífica a Sant Boi, és redundant. Però si de cop em posés dret, em posés a cridar i agredís al senyor alcalde, segur que demà estaria a tots els diaris. Per tant, que és filològicament primari i que és absència de .. i trencament de .. El que és primari en la vida d'una parella no és la violència domèstica, sinó viure en pau l'estima, la tendresa, i el que és primari en la vida d'un Ajuntament, és fonament de les relacions humanes. Si no, no podríem ni néixer, ni viure, ni créixer en la pau. El que és primari és la Pau i viure en Pau i és estar a gust amb qui estimes, fer un dinar amb els veïns, governar democràticament un poble. La violència és la que és el trencament de tot això.

Aleshores, mirant la història, el que hi ha és més pau que guerres, però hem convertit aquesta història patriarcal masculina, en la història de les guerres, fins i tot els himnes: "Els Segadors" és un himne de guerra. Quan jo dic que vivim en pau no sóc ingenu, perquè els conflictes formen part de les relacions humanes, segons Kant les relacions humanes es basen en una insociable sociabilitat. D'una banda som insociables, en canvi perquè les coses funcionin jo us necessito a vosaltres.

Ara ja en la teoria de conflictes ja no parlem ni de resoldre'ls, és com aquella cançó de Lluís Llach quan estaven les tropes a Kosovo i ell deia: *No volem guanyar*. Volíem guanyar però de manera pacifista i així és com va ser.

Les societats són societats en pau i, desgraciadament, qualsevol tipus de violència i també la violència estructural que genera marginació i també la violència cultural que fa que marginem als que no tenen les nostres creences, també aquests tipus de violència genera conflictes i trenca la pau.

El problema és que sempre hem pensat en una pau absoluta, els que tingueu la meva edat, en època de Franco, vam viure els 25 anys de pau, estàvem en una dictadura i hi havia una violència estructural, com que no ens mataven.

No hi ha una pau absoluta, el professor Francisco Muñoz de la Universidad de Granada parla de la pau imperfecta, que no vol dir una pau defectuosa vol dir que les paus sempre les anem fent, depèn de com ens organitzem fem pau i desgraciadament alhora tenim contradiccions, podem estar fent cooperació a l'Àfrica i alhora venent armes a un altre país i estar cooperant amb Gaza i alhora venent armes a Israel o enviar camions a Marroc i estar a favor dels Saharauis, perquè estem plens de contradiccions. Això seria una resposta complexa per una pregunta complexa.

Joves de la Fundació Marianao.- ¿Qué papel juegan los principales países occidentales en los diversos conflictos bélicos del mundo?

Yesid Arteta Dávila.- Ningún conflicto cuando es de carácter interno, civil, se ha podido resolver sin la ayuda de la Comunidad Internacional. Me acabo de enterar en estos días de que Sant Boi tiene una ciudad hermana en Nicaragua y hay que decir que todo ese proceso de negociación que hubo para la paz en Centroamérica el conflicto Salvadoreño, el conflicto Guatemalteco y el posterior conflicto en Nicaragua a propósito de la Contra, de la recontra o necesidad de la participación de una serie de países amigos. Ahora hay toda una enseñanza acumulada, experiencia que es necesario que se transmita. Por ejemplo en el proceso salvadoreño hubo oficiales de las fuerzas armadas de España que estuvieron allí en todas las acciones de desarme, la ubicación de los grupos armados, etc.

Pero sin embargo hay cómo una especie de dilema, en algunos países tratan de prestar sus buenos oficios para la resolución de un conflicto, pero de por medio hay una serie de intereses económicos que muchas veces hace que ese país pueda jugar un papel de mediador. Cosa diferente de lo que sucede en un estado como el noruego, que no tiene un pasado como el colombiano, lo que les genera un reconocimiento en los países donde hay algún conflicto, son unos profesionales en los procesos de mediación, son diplomáticos muy reservados, saben manejar cada uno de los elementos de un proceso de negociación, tienen un principio básico para las negociaciones: allí donde Noruega tiene intereses económicos, allí no entra a jugar ningún papel mediador porque hay un elemento ético que imposibilita, ya que en un momento determinado se puede perder ese papel de neutralidad, para buscar la confianza y el acercamiento de las partes.

Pero está claro que ningún proceso de negociación en el mundo puede avanzar sin la contribución de la Comunidad Internacional. En años posteriores a la Segunda Guerra Mundial, la colonización de África, todo el conflicto centro americano, los conflictos del sudoeste asiático murieron sin la necesidad de acompañamiento de la Comunidad Internacional y de un grupo de países que sirvan como garantes de que las negociaciones y los procesos de paz puedan llegar a buen fin.

Joves de la Fundació Marianao.- És possible la Pau mundial? O estem davant d'una utopia

Vicent Martínez Guzmán.- Això que hem dit del gir epistemològic i el que és positiu és la Pau. Començo a enfadar-me i ara mateix ens diguessin: Que vau organitzar ahir? Unes jornades de la pau i et contesten això és bonic, fa progrés. Però la realitat va per un altre costat, sempre hi ha hagut rics i pobres, guerres i pau. Sempre he dit que es necessita tenir coratge, ser valent i posicionar-se en contra de la violència amb mesures no violentes. Amb el paper de la societat civil, amb governabilitat democràtica, agermanament de pobles empobrits i no només pobles del nord amb mesures de potenciació del Tribunal Penal Internacional. També es pot gastar en una pancarta "Nosaltres els pacifistes som els realistes" això té una fonamentació pròpia qui diu que sempre hi ha hagut rics i pobres i els hi haurà, que sempre hi ha hagut guerres i les haurà i allí acaba l'argument està esbiaixant la idea, perquè només diu una part de l'argument i no és real. Els pacifistes som més realistes perquè admitem que hi ha rics i pobres, desigualtats, exclusió, marginació etc.. També hi ha violència domèstica. les persones també tenim capacitats i competències per afrontar el tema de les desigualtats. també

